

Balak

4. Moos. 22: 2 - 25: 9

rabbi J.Melamed

Tämän viikon luvussa on kaksi päähenkilöä: Mooabin kuningas Balak ja hänen profeettansa Bileam.

Kuningas Balak näki ympärillään tapahtuvat poliittiset tapahtumat. Tilanne ärsytti ja hämmästytti häntä. Me näemme Kirjoituksista Sanassa sanotun: Balak, Sipporin poika. Mitä tässä on ihmeellistä? Se, että kun Kirjoituksissa puhutaan kuninkaasta, hänestä sanotaan yleensä vain, että joku kuningas se ja se. Oikeasti pitäisi siis kirjoittaa vain: Balak, Mooabin kuningas. Mutta Balakin oma tilanne oli sellainen, että hän oli peloissaan. Tämän pelon takia hän ei ollut niin kuin kuningasten asemassa. Pelästynyt kuningas Balak otti yhteyttä profeettaan. Hän pyysi profeetta Bileamia rahapalkkiosta kiroamaan Israelin kansan.

Keskitämme nyt katseemme Bileamin elämään. Vuonna 1967 arkeologit tekivät kaivauksia. He löysivät sieltä muutamia kivitauluja, ja niissä oli sanoja, joissa ylistettiin Bileamin tekoja. Näitä Bileamia ylistäviä kivitauluja oli sekä Jerusalemissa Juudan seudulla että pohjois-Israelissa Golanin kukkulalla. Todennäköisesti hän ei ollut mikään pieni profeetta vaan hyvin suosittu siihen aikaan sekä tunnettu eri puolilla Israelia. Myös Kirjoituksista voimme päätellä, ettei hän ollut valheprofeetta. Näemme Sanasta, että itse Jumala ilmestyi hänelle. Eli hän oli profeetta, jolla oli suora yhteys Jumalan kanssa.

Juutalainen traditio puhuu meille, että Israelin kansan keskellä ei ollut suurempaa profeettaa kuin Mooses. Mutta muiden kansojen keskuudessa oli suuri profeetta niin kuin Mooses, nimeltään Bileam. Ja hän sai kuningas Balakilta tehtävän mennä ja kirotta Israelin kansan. Alustavasti Bileam kieltäytyi tehtävästä. Hän vastasi kuninkaalle, että vaikka sinä täyttäisit kullalla minun taloni, en silti tee sitä. Hän jatkoi, että minä kuuntelen, mitä Jumala minulle sanoo. Jääkää yöksi, yön aikana minä kuuntelen Jumalan vastauksen.

Loppujen lopuksi Bileam suostui tekemään sen tehtävän. Minkä takia hän suostui siihen? Voi sanoa niin, että Israelin maahan tuli kansa, jolla oli suora yhteys Jumalan kanssa. Ja tästä kuvasta me voimme nähdä, kuka oli Bileam Israelin kansan edessä. Hänen kuningasasemallaan ja vallallaan ei ollut enää mitään merkitystä, koska Israelin kansa astui Pyhään maahan ja heillä oli valta, kuninkuus ja yhteys Jumalan kanssa. Sen takia Bileamille oli hyvin tärkeää, että Israelin kansa kompastuisi ja tekisi virheitä.

Profeetta Bileam oli hyvin tietoinen, mikä oli Israel ja millainen Israelin kansan asema oli. Eikö hän pelännyt seuraamuksia, jos hän kiroaa tämän kansan? Olihan koko Israelin kansan takana pyhä Jumala. Mutta siitä huolimatta hän suostui tehtävään. Millä tavalla hän näki sen tilanteen? Tulossa oli suuri kansa, jota itse Jumala puolusti. Kansa, joka Jumalan voimalla oli päässyt Egyptin orjuudesta. Kansa, jolla oli pitkä, kymmenien vuosien kokemus suorasta yhteydestä Jumalan kanssa. Ehkä Bileam saattoi kuvitella, että Israelin kansa oli nyt tulossa Pyhään maahan kaikkien kokemusten ja vuosien jälkeen sen takia, koska Jumala halusi antaa kansan hänen käsiinsä.

Juutalaiset kommentoijat näkevät sen tilanteen niin, että monet uskovaiset tekevät samantyyppisiä virheitä. Jos ihmisellä on läheinen suhde Jumalan kanssa ja hän saa jonkunlaisia ilmestyksiä Jumalalta, silloin hänen päässään alkaa kasvaa kuvitelma, kuinka suuri hän on Jumalan silmissä, ja kuinka tärkeä hän on Jumalan edessä. Ja voi olla, että hän itse määrää ja sanoo Jumalalle omia ohjeitaan. Ihminen voi ottaa käyttöön Jumalalta saamiaan ilmestyksiä, ja käyttää niitä hyväkseen. Sen takia, että hänen arvonsa muiden silmissä nousisi ja hän saisi lisää kunnioitusta ja valtaa. Tai voi olla toinenkin motiivi: ihminen haluaa saada lisää tuloja, rahaa. Sen takia Jumalan ilmestys, joka ihmisellä on, voi johtaa harhanäkyyn. Ihminen voi kuvitella, että jos kerran Jumala antaa minulle ilmestyksiä, niin minulla on oikea suhde Jumalan kanssa, ja minä olen oikeassa.

2. Pietarinkirjeessä 2: 15 apostoli puhuu: ” He ovat hylänneet suoran tien, eksyneet ja seuranneet Bileamin, Beorin pojan, tietä, hänen, joka rakasti vääryyden palkkaa. ” Eli profeetta Bileamin suora yhteys Jumalan kanssa oli väärällä pohjalla. Hän halusi saada lisää rahaa. Se oli hänen haluamansa palkkio.

Me luemme Bileamin historiaa niin kuin kaikki muutkin. Voimme todeta sen, ettei Bileam ole ainoastaan historiallinen henkilö vaan Bileam on hengellinen sairaus. Ihminen, jolla on suora, läheinen yhteys Jumalan kanssa, tekee virheitä. Hän tekee niin, että Jumala palvelisi häntä eikä hän Jumalaa.

Profeetta Bileam sairastui tähän hengelliseen sairauteen ja lähti suorittamaan tehtävää: kiroamaan Israelin kansaa. Ja Jumala teki suuren ihmeen hänen tähtensä, ja myös kaikkien muiden valheprofeettojen, meedialaisten, jotka häntä seurasivat: aasi alkoi puhua ihmisten kielellä.

Juutalaiset Tooran kommentoijat esittävät kysymyksen: Miksi Jumala esitti tämän kaltaisen ihmeen, että aasi alkoi puhumaan? Vastauksessaan juutalaiset ottavat huomioon sen perinteen, joka tuohon aikaan oli. Silloin maassa oli tapana järjestää valhesotatilanteita, joissa saatiin voitto, ja sitten julkisesti sanottiin, miten hyviä ja urhoollisia oltiin, kun oli voitettu joku sota, jota todellisuudessa ei ollutkaan. Silloin olisi saattanut syntyä sellaisia huhuja, että israelilaiset olivat

sopineet Balakin ja Bileamin kanssa palkkiosta, jotta he voivat julistaa voittoa. Sen takia Jumala teki sen suuren ihmeen Bileamin ja meedialaisten valheprofeettojen edessä.

Mutta vielä yksi asia, joka koskee Bileamia. Hänelle nimenomaan oli annettu ymmärrys siitä, kuka antoi voiman puhua ihmisten kielellä. Eli profeetallisen sanan, joka tulee ihmisten suusta, antaa itse Jumala. Jumalalla on voima tehdä aasikin profeetaksi. Se oli varoitus Bileamille, että hän oli nostanut itsensä liian korkeaan asemaan ja korotti itseään. Hänen olisi jo silloin pitänyt ymmärtää, ettei hänessä itsessään ollut mitään. Mutta valitettavasti hän ei ymmärtänyt. Hän jatkoi sitä tehtävää, minkä oli aloittanut. Hän oli valmis kiroamaan Israelin kansan.

Mutta Toora puhuu, että Kaikkivaltias Jumala ei kuullut hänen kiroamiaan sanoja. Voimme nähdä tämän 5. Mooseksenkirjasta 23: 5: ” Mutta Herra, sinun Jumalasi, ei tahtonut kuulla Bileamia. ” Mitä Hän ei halunnut kuulla? Milloin Hänen olisi pitänyt kuulla häntä? Me voimme nähdä tässä vielä yhden erikoisuuden. Erikoisuuden profeetan tehtävässä. Kuka on profeetta? Profeetalle annetaan tehtävä kuulla Jumalalta sanaa sen takia, että profeetta pystyisi opettamaan omaa kansaansa. Ja Bileamilla oli sama tehtävä. Alkuperäinen tarkoitus Jumalan hänelle antamassa profeetallisessa lahjassa oli kansan opettaminen. Eli hän oli opettajan tehtävässä oman kansan keskellä. Hänellä oli valta sitoa asioita tai vapauttaa niitä, sekä antaa myös rangaistuksia. Jos siis hän olisi itse seissyt nuhteettomasti Jumalan edessä. Mutta hän rakasti rahaa. Sen takia Jumala ei halunnut kuulla hänen kirouksiaan. Sen takia Bileam ei pystynyt lausumaan kiroussanoja.

Profeetan tehtävässä ja asemassa käytäntö toimii niin, että kun profeetta lausuu tuomion, Jumala sanoo: Amen. Mutta Bileam oli langennut ja lähtenyt kauas Jumalan tyköä. Niin Jumala ei halunnut kuulla hänen sanojaan. Jumala ei myöskään vastannut hänen rukoukseensa, kun hän rukoili Herralta, että hän kuolisi vanhurskaana. Eli Bileamin loppuelämä, hänen lopputuloksensa oli huono.

Mitä esimerkkiä tämä antaa meidän elämäämme? Se antaa meille pohdittavaksi, seisonko minä Herran edessä ? Vaikka meillä olisi profeetallinen lahja, tämä kysymys meille jää joka tapauksessa. Voi olla, että meillä on profeetallinen lahja, mutta emme seiso Herran edessä. Ja vaikka me luulemme, että meillä on hyvä, läheinen suhde Jumalan kanssa, niin käytännössä emme palvele Häntä. Sen takia meidän pitää aina itse tarkistaa, mikä asenne meillä on Jumalan edessä.